

KADINLARIN

SESİ

eşitlik
toplumsal ilerleme
ve barış için

SAYI 43 • YIL 4 5 TL

AYLIK DERGI

ŞUBAT 1979

ÇOCUKLARIMIZA KREŞ VE YUVA

Bana dokunmayan yılan bin yaşamasın..!

AH ŞEKERİM, BU DEVİRDE HİÇBİR ŞEYE KARIŞMIYACAKSIN. GEBERT SİNLER BİRBİRLERİNİ.

EN İYİSİ BİZİM GİBİ OLMAK, NE SAĞLIYIZ NE SOLCU.

YANILIYORSUN AHMET, FAŞİZM KENDİNDEN OLMAYANA DA DÜŞMADIR.

BAKIN SİZE BİR FIKRA ANLATAYIM. İKİNCİ DÜNYA SAVAŞINDAN SONRA

ALMANYA'YA GİDEN BİR TURİST BİR DİN ADAMINA SORMUŞ: "NEDEN SOKAKLARINIZ BU KADAR TENHA?" DİN ADAMI ŞÖYLE YANIT VERMİŞ: "FAŞİSTLER ÜLKEYE EGEMEN OLURKEN ÖNCE

KOMÜNİSTLERİ GÖTÜRDÜLER, İYİ OLDU DEDİK. SOŞYALİSTLERİ GÖTÜRDÜLER ALDIRMADIK. SOSYAL DEMOKRATLARI GÖTÜRDÜLER SES ÇIKARMADIK. SIRA BİZE GELDİĞİNDE SES ÇIKARACAK KİMSE KALMAMIŞTI."

BU FIKRA FAŞİZME KARŞI GÜÇ VE EYLEM BİRLİĞİ YAPMANIN, ÖRGÜTLENMENİN GEREĞİNİ GÖSTERİYOR. BIRAKALIM DA BU ÜLKE, ELİ KANLI PARA BABALARI VE ONLARIN UŞAKLARI, MAŞALARI OLAN KATİLLERE Mİ KALSIN?

OĞLUM SEN SAKIN YÜRÜYÜŞLE. ENAYİ MİYİM BEN KATILAYIM.

ERTESİ SABAH...

OKULA GEÇ KALACAGIM GALIBA...

ABİ SAATİNİZ KAÇ? OTOBÜS DURAGINDA

YERE YATIN!.. POLİS! AH VURULDUM... KAÇIN...

SANA SÖZ VERİYORUM OĞLUM. BAŞKA ÇOCUKLARIN DA ÖLMESİ İÇİN FAŞİZME KARŞI MÜCADELEYE BEN DE KATILACAGIM!

EVLÂT ACISINA SON

ANALAR EVLÂT ACISINI YÜREKLERİNE GÖMMEYECEKLER

Acılar vardır tez unutulur. Acılar vardır, unutmak ne kelime, yaşam boyu kanayan bir yara gibi sürer. Evlât acısı da işte böylesi bir acıdır, dinmek bilmez.

Ülkemizde binlerce ananın şu anda kalbi kan ağlıyor. Oğulları, kızları politik bir cinayete kurban gittiği için. O analar ki, evlâtlarının soğumuş vücutları üstüne kapanıp haykırmışlardı: «EVLÂT KATİLLERİNİ BULUN», «ÇOCUKLAR, GENÇLER, İNSANLAR ÖLDÜRÜLMESİN».

Bu istek basit bir istek değildir. Halkımız artık ne olup bittiğini görüyor, anlıyor. Dostunu, düşmanını ayırabiliyor. Biliyor ki, cinayetlerin, kanlı kitle kıyımlarının ardında sermayenin maşası faşist güçler var. Artık «sağ-sol çatışması», «Karşıt görüşlerin kavgası» masalına inanmıyor. İnanmıyor çünkü olaylar apaçıktır. Son kanlı Maraş Katliamı kör gözlere mertek olmuştur.

Fakat görmek istemeyenlere ne yap-san boşuna. CHP üst yönetimi hâlâ faşist güçlerin üstüne gitmekten korkuyor. Denge politikası izliyor. İki faşist yakalarsa, iki de ilerici yakalamaya uğraşiyor. Halkımızın istemlerine kulaklarını tıkıyor.

Halkımız sıkıyönetimler değil, faşist odakların kapatılmasını, faşizmin gerilettilmesini istiyor. Bunun anlamı nedir? Demokratik hck ve özgürlüklerini engellenmeden kul-

lanmak. Bu haklarını daha da genişletmek. Yaşam koşullarının iyileştirilmesi. Oysa CHP ağırlıklı hükümet kendi ürkekliğinin sonuçlarını yine halkımızın üstüne yıkıyor. Bu durum faşizm tehlikesini daha da artırıyor. İplerin tümüyle gerici ve faşist güçlerin eline geçme tehlikesi büyüyor. Faşistlerden hesap sorulmadıkça azgınlaşıyor, daha sinsice örgütleniyorlar.

Fakat halkımız yaşadığı faşist terörden, gelecek faşist bir diktanın neler getirebileceğini anlıyor. Bu ilerici güçler için önemli bir olanaktır. Yığınlara faşizmin kan, zulüm, işkence, açlık demek olduğunu kolayca anlatabiliriz. Bu yolda anti-faşist ajitasyonu yorulmak bilmeden yükseltmeliyiz. Tüm gücümüzü, kadrolarımızı, halkımızın bağrına daha derin biçimde yöneltmeliyiz. Halkımıza acılarının kaynağının emperyalizm, işbirlikçi tekeli burjuvazi, gerici ve faşist güçler olduğunu somutça anlatabilmeliyiz.

Anaların evlât acısı, halkımızın kanayan yaraları, derinleşen sorunlar, baskı yöntemleriyle unutturulamaz. Bunları unutturmamak için ne yapılsa boşdur. Baskılar, acıları öfkeye, öfkeyi bilince dönüştürüyor.

Halkımız, «SİKİYÖNETİM KALKSIN», «FAŞİST ODAKLAR DAĞITILSIN» diyor.

KADINLARIN SESİ

ÇOCUKLARIMIZI FAŞİSTLER ÖLDÜRSÜN DİYE DOĞURMADIK

Trabzon'da 23 aralıkta ilerici kadınlar bir yürüyüş düzenlediler. 300 kadının katıldığı ve halkın da büyük bir ilgi ile izlediği yürüyüş, Doğu Karadeniz Bölgesinde yapılan ilk kadın yürüyüşüydü.

Faşist terörün sürekli tırmandırıldığı Trabzon'da büyük önem taşıyan bu yürüyüşte kadınlarımız halkımıza şöyle seslenmişlerdir: «Faşist cinayetleri tezgâhlayan ellere, ücretlerimizi dondurmamak, haklarımızı kısıtlamak isteyen parababalarına karşı birleşelim. Sesimizi yükseltelim.»

Edirne'de 21 ocakta yapılan çocuk yürüyüşü

EDİRNELİ ÇOCUKLAR BARIŞ VE GÜVENLİ BİR YAŞAM İSTEDİLER

UÇY Edirne İl Komitesi tarafından düzenlenen çocuk yürüyüşüne yüzlerce çocuk katıldı. Çeşitli gösterilerin sergilendiği yürüyüşte ana okulu öğrencileri halk oyunları oynayıp, şarkı ve şiirler söylediler. Yürüyüşte çocuklar büyüklerden sorunlarına çözüm getirmelerini ve kendilerini sevmelerini istediler.

dayanışmanın başarısı

FAŞİST 142. MADDE ANAYASA MAHKEMESİ'DE

17. Ekim'de Ürün Dergisi Yazışmaları Müdürü Ahmet Taştan Türkiye Komünist Partisi programını yayınladığı için faşist 142. maddeden yargılanmış ve mahkeme davasının Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesi istemini görüşmek üzere 26 Ocak 1979 tarihine ertelenmişti.

İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi 26 ocakta yapılan duruşmada Türk Ceza Yasası'nın 142. maddesinin iptali için dosyanın Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verdi.

Mahkeme gerekçeli kararında; düşüncüyü suç sayan yasalardan demokratik hiç bir ülkede kalmadığını, maddenin açık olmadığını, bu nedenle değişik yorumlanabi-

leceğini, emeğin en yüce değer olduğu düşüncesiyle hareket eden, bir parti ya da dernek üyesi olarak inanç ve düşüncelerini açıklayan kişinin karşısına 142. maddenin çıkartıldığını, 142. maddenin Anayasa'nın 20, 21, 2, 4, 12 ve 33. maddelerine aykırı olduğu görüşünde birleştiklerini ve bu nedenle maddenin iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verdiklerini açıklamışlardır.

Bu karar İnsan Hakları Evrensel Beyanname'sine, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne, Helsinki Son Senedi'ne ve T.C. Anayasası ilkelerine aykırı olan 141 ve 142. maddelerin kaldırılması yolunda verilen kavayışmada ileri bir adımdır.

TREN KAZALARININ SORUMLULARI

Ocak ayı içinde ardarda gelen iki büyük tren kazasında 50 insan canverdi. Yüzlercesi de yaralandı. Ancak bu felâketlerin temelinde ne bugünkü hükümetin ihmali, ne de birkaç makinistin hatası yatmaktadır. Bu felâketlerin kaynağı kapitalizmdir, emperyalizme bağımlı politikamızdır. Çokuluslu petrol ve otomotiv tekelleridir. Bu tekellerle çıkarları ortak olan

işbirlikçi burjuvazidir.

1950'lerden bu yana devlet sektörü hep ihmal edilmiş, buna karşın özellikle ulaşımında çokuluslu tekellere bağımlı bir politika izlenmiştir. Devlet Demiryolları devlet sektörüdür. Bu alanda yatırım yapılması, demiryollarının geliştirilmesi yeni teknolojinin getirilmesi tekellerin işine gelmemektedir. Bu nedenle de

tep demiryollarına ağırlık verilmesine karşı çıkmışlar ve 30 yıl boyunca devlete, karayollarına ağırlık vermesi için baskı yapmışlardır. Tekellerin petrol tüketimini esas alan politikası benimsenmiş ve çıkar çevreleri karayolları taşımacılığından milyonlar vurmuşlardır. Bu arada demiryolları geri teknolojinin, eski model trenlerin, eğitimsiz bir kadronun eline kalmıştır.

Bütün bunların sonucu ortada. Kazalar, ölümler, gözü yaşlı insanlar, milyonlarca liralık ziyan. Bu felâketler ancak ülkemizden emperyalizm kovulunca, halktan yana bir iktidar iş başına gelince son bulacaktır.

BASKIYA GİRERKEN:

FAŞİZM TEZGAHÇILARININ YENİ CİNAYETLERİ
Milliyet gazetesi genel yayın müdürü ve başyazarı Abdi İpekçi 1 şubat günü, Taşova Cumhuriyet Savcısı İsmail Değerial ve Manisa Ticaret Lisesi Müdürü 30 ocak günü katledildi.

FAŞİST TERÖR SÜRÜYOR

13 ilde sıkıyönetim ilan edilmesine rağmen faşist terör ve cinayetler son jılmadı. Ocak ayı içinde 25 kişi öldürüldü. Onlarca insan yaralandı. Bu cinayetlerin büyük bir kısmı ise sıkıyönetim ilan edilmeyen şehirlerde meydana geldi. Sıkıyönetim ilanı ile bir ölçüde başarıya ulaşan faşist güçler, bu olaylarla sıkıyönetimi tüm Türkiye'ye yaygınlaştırmak amacındalar. Bu niyetlerini gizlemek için de türlü oyunlarla halkımızın gözünü boyamak istiyorlar. İstanbul'da ÜGD şubelerini kapatıp, Manavgat'ta kendi derneklerine bomba atıp olay çıkartıyorlar. Diğer yandan da hayasızca ÜGD'nin orduya yardıma hazır olduğunu söylüyorlar.

Bu terör yalnız ilerici-ler, demokrat ve tarafsız

kişiler üzerinde yoğunlaşmıyor. Sıkıyönetimin varolduğu bir şehirde devletin yargı kurumlarına kadar uzanıyor.

Faşist tırmanış geliştikçe faşist maocu işbirliği de güçleniyor. Demokrasi, halk düşmanı bu güçlerin birliği olaylarla daha da çok açığa çıkıyor.

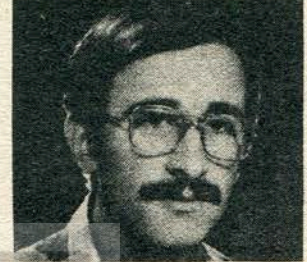
İşte dergimizin baskıya girdiği tarihe kadar ocak ayı içindeki ölümler:

- İstanbul'da 8 ölü,
  - Trabzon'da 3 ölü
- Trabzon'da öldürmelerin yanı sıra birçok ilerici örgüt faşistlerin saldırısına uğramış, üyeler örgütlerine gidemez olmuşlardır. Artan terör nedeni ile aralarında TÖB-DER, İGD, İKD, TÜM-DER, Halkevi ve KTÜ Memurları Derneği'nin de bulunduğu 16 örgüt

temsilcisi İçişleri Bakanı ile görüşerek, Trabzon'da tırmandırılan faşist saldırıların durdurulmasını isteyen bir rapor vermişlerdir.

Adana, Batman, Tarsus, Tunceli, Mardin ve Kayseri'de 7 ölü, Ve yüzlerce yaralı.

İGD ÜZERİNDEKİ BASKILAR YOĞUNLAŞTI

**Maocular tarafın-
dan öldürülen İGD'li
Bahri Gülpınar**

19 OCAK'TA ANAYASA MAHKEMESİ'NE BOMBA ATILDI

Faşist terörün eli devletin en temel yargı organı olan Anayasa Mahkemesi'ne ikinci kez uzandı. Anayasa Mahkemesi'ne konan bu bomba, faşistlerin ve faşist örgütlerin üzerine gidilmediğinde, kaynakları kurutulmadığında, kanlı ellerini nerelere kadar uzatma cesaretini bulduklarını göstermeleri açısından ibret vericidir.

İGD işçi sınıfının yolunda yürüyen tek ilerici gençlik örgütüdür. İlerici gençliğin birliğinden de yana olan İGD'ye bu nedenlerle gerici güçlerden, faşistlerden, maoculardan gelen saldırı ve baskılar eksik olmamıştır. Birçok üyesi öldürülmüş, şubeleri yıkılıp yıkılmıştır. Bu saldırı ve baskılar bugün daha da yoğunlaşarak devam etmektedir. En son Ankara'da Maocular İGD üyesi Bahri Gülpınar'ı öldürmüş, İstanbul, Beşiktaş, Şişli, Eskişehir ve Zonguldak şubeleri kapatılmıştır.

Bu baskıların altında ilerici gençleri, İGD üyelerini yıldırarak, ilerici gençlik hareketinin gelişmesini durdurmak isteği yatmaktadır. Oysa hesaplar yanlış çıkmıştır. Bundan böyle de yanlış çıkacaktır. Çünkü İGD her şeye karşın gelişip güçlenmekte, işçi, öğrenci, emekçi binlerce genç örgütleyip, ileri gençlik hareketini geliştirmeye devam etmektedir.

YENİ YILDA YENİ ZAMLAR

Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler yaptığı bir açıklamada «fiyat ar-

tısları bu yıl da yakamızı bırakmayacak» demis- tir. Köprülüler yasalar- daki boşluklar, haksız kazanç sağlayanlara ve- rilecek cezaların düşük- lüğü nedeniyle etkin bir fiyat denetlemesinin ge- tirilemediğini de sözleri- ne eklemiştir.

Halkın ucuz et ihtiya- cını karşılayan Et ve Ba- lık Kurumu sucuk, salam- sosis, işkembe gibi ma- mullerine yüzde 10-40 arasında zam yaptı. Tele- fon ücretlerine ve PTT hizmetlerine yapılan zamlar ise yılbaşından itibaren uygulamaya başladı. Telefon nakil ve tesis ücretlerindeki zam oranı yüzde 400'e, tesis ücretlerindeki artış ora-

nı ise yüzde 100'e varı- yor.

Sümerbank mamulle- rine yapılan zamlar yüz- de 40-50 arasında. Emek- çiler kitlelerin en yaygın bi- çimde gereksinimlerini karşıladıkları Sümer- bank mamullerine yapı- lan bu son zamların ar- kasından akaryakıt ve halkın diğer temel ihti- yaç maddelerine de zam yapılacağı söyleniyor.

GÖREVİMİZ DEMOKRATİK KAZANIMLARI KORUMAK VE GÜÇLENDİRMEKTİR

Yaşadığımız günler emekçi halkımız ve demokrasi güçleri açısından hayati önem taşıyan günler, faşizmin tehlikesi dünden daha yakın. Yiğün eylemlerinde genel bir duraklama var. Özellikle sağ sosyal demokrasi ve onun kontrolü altında olan kitleler bir bekleme dönemi içinde. Sıkıyönetimin bütün soruları çözeceğini bekliyorlar. Kuşkusuz terör olaylarında bir gerileme oldu. Ancak sıkıyönetim koşullarından yararlanan sermaye eline geçen her fırsatı değerlendiriyor. Toplu işten çıkarmalar (tensikat) grev ertelemeleri hemen başladı. Kiralar ve hayat pahalılığı aldı başını gidiyor. Dün PTT ye bugün Sumerbank mamullerine zam yapıldı da kimse gık demedi. Karaborsa tüm yasaklara karşın sürüyor. Margarin yok, likit yağ yok, tıp gaz yok, gaz yok, mazot yok... Büyük firmalar bakkallara sürekli baskı yapıyorlar. Tereyağ almak için ille de süt alıcağın, deterjan için ise şampuan. Bütün bunlara karşın geniş kitleler sessiz ve hareketsiz. Ama bu kitlelerin gerilediği anlamına gelmez. Ülkemize faşist tirmanışı geriletecek, durduracak potansiyel güç vardır.

DEMOKRASİ GÜÇLERİNİN VE KİTLE ÖRGÜTLERİNİN GÖREVİ:

Demokratik kitle örgütlerine ve ilerici kitlelere yaşadığımız günlerde büyük işler düşmektedir. Demokrasi güçleri bu dönemde daha disiplinli, kararlı, fedakârca çalışmak zorundadırlar. Faşist terör ve baskıdan pahalılıktan, işsizlikten ezilmiş kitleleri antifaşist istemler etrafında eylem birliğine çekip yığinsallaşmak önem kazanıyor. Bu yığinsallaşma ise etkili bir propoganda, ajitasyonla gerçekleşebilir. Ancak propogandayı sadece kitle örgütlerinin eylemlerine indirgemek yanlış. Kitlelere sürekli baskının, ezginin, emperyalizmin, faşizmin nedenlerini anlatmalı, onları işçi sınıfı bilimi doğrultusunda savaşıma çekmeliyiz. Somut güncel istemlerinin gerçekleşmesinde her zaman yardımcı olmalı, onların kitle örgütlerine gelmesini beklemekten yanlarına gitmeliyiz.

Kitlelerin yığınlaşma düşmesini önlemek, en küçük demokratik konuları ve kazanımları savunmak yine ilerici güçlere düşmektedir. Her yerde fabrikalarda, mahallelerde, iş yerlerinde her türlü işte kollektif çalışma ruhunu

geliştirmeğe çalışmalıyız. Kararları ortak, tartışarak almalı, gereksiz kişisel tartışmalardan kaçınmalıyız.

- Örgüt içi ve diğer örgütlerle ilişkilerde mümkün olduğunca esnek davranmalı, ancak genel doğru politikamızdan asla ödün vermemeli, geri adım atmamalıyız.

Örgütlerimizi göz bebeğimiz gibi korumalıyız. Örgütlerimizin bütünlüğünü korumak ve geliştirmek için içten ve dıştan gelecek her türlü provokasyona ve sapık akıma karşı uyanık olmalıyız. Serin kanlı düşünmeli, yapılacak eylemlerin kitlelere ne götürüp ne getireceği açısından değerlendirmeliyiz. Örgütsüz başı boş kitlelere zararlı eylemlere girmemeliyiz.

Bunun yanı sıra, işçi sınıfı ve diğer emekçi sınıf ve katmanlarla demokratik kitle örgütleri ile eylem birliği yapmalı, bu eylem birliklerini somut ve kalıcı örgütlenmelere dönüştürmeliyiz.

Başını işçi sınıfımızın çektiği, tüm antifaşist, antiemperyalist güçlerin oluşturacağı ve faşizmi geriletebilecek bir cephenin kurulmasına çalışmalıyız.

İzmir'de faşist katliamları protesto yürüyüşü yapıldı

30 aralık günü, İzmir görkemli bir gün yaşadı. Faşizmi, Maraş Katliamını ve sıkıyönetimi protesto miting ve yürüyüşü'ne 20 bine yakın işçi, emekçi, teknik eleman, genç, kadın katıldı. «MHP kapatılsın», «Türkeş tutuklansın» sloganları hep bir ağızdan havkırıldı. Halk tarafından büyük bir ilgiyle izlenen miting ve yürüyüş, bir işçinin yaptığı konuşma ve bunun arkasından on binlerin hep bir ağızdan içtikleri andla sona erdi. 56 demokratik kuruluşun düzenledikleri bu yürüyüş ve miting, güç ve eylem birliğinin canlı bir örneği oldu.

İKD, ULUSLARARASI DEMOKRATİK KADINLAR FEDERASYONU'NA ÜYELİĞİNİ REDDEDEN HÜKÜMET KARARI İÇİN DANIŞTAY'A BAŞVURDU

İKD GENEL BAŞKANI BERİA ONGER'İN BASINA VE KAMUOYUNA AÇIKLAMASIDIR.

İçişleri Bakanlığı, Derneğimizin Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu'na üyelik istemini hiç bir gerekçe göstermeden reddetmiştir.

Bilindiği gibi, UDKF bağrında 109 ülkeden 200 milyonu aşkın kadını barındıran dünyanın en büyük uluslararası kadın örgütüdür. Birleşmiş Milletler'de, İLO'da ve diğer birçok uluslararası örgütte danışman statüsü bulunmaktadır. UDKF Konseyi, İKD'nin üyeliğini oybirliğiyle kabul ederken, Türki-

ye ilerici kadın hareketinin kısa sürede gösterdiği büyük gelişmeyi de ayrıca övgüye değer bulmuştur.

Demokratik hak ve özgürlükleri genişleteceğini vaadeden CHP ağırlıklı hükümet, bu üyelik istemini gerekçesiz reddetmekle yalnız Derneğimizin değil, ülkemiz emekçi kadınlarının da en temel haklarından birini, dünya kadınlarıyla dayanışma hakkını ayaklar altına almıştır. CHP'nin kendisi yakın zamanda Sosyalist Enternasyonel'e üye olmuşken, ağırlıkta olduğu hükümetin bu kararı alması açıkça taraflı bir davranıştır.

Hükümetin tutumu dünya demokratik kamuoyunda da tepkilere yol açmıştır. UDKF, Helsinki Son Senedi ilkelerine tümüyle ters olan bu kararı BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim nezdinde kınamış, Bahreyn'den Avustralya'ya kadar birçok ülkenin kadın örgütleri, Başbakan Ecevit'e protesto mesajları göndermişlerdir.

Faşizm tehlikesinin böylesi genel cıduğu bir dönemde uluslararası anti-faşist güçlerle dayanışmanın vazgeçilmez önemi açıktır. Çernekler Yasası'nın, uluslararası ilişkileri hükümetlerin iznine bağlayan maddelerinin gerici özünü şimdide daha da belirginleşmektedir.

Derneğimiz bu haksız kararın bozulması için Danıştay'a başvurmuş bulunmaktadır. Ancak bugün Derneğimize uygulanan bu anti-demokratik maddelerin kalkması için savaşım tüm demokrasi güçlerinin önünde ivedi bir görevdir.

DÜNYAYI DEĞİŞTİREN KİTAP

«KADIN VE SOSYALİZM»

1879 yılında İsviçre'de «Dün, Bugün ve Gelecekte Kadın» adıyla basılan bir kitap gizlice Bismark Almanya'sına sokuluyor, başta işçi kadınlar olmak üzere toplumun bütün katlarında geniş yankılar uyandırıyor. Kitabın asıl adı «Kadın ve Sosyalizm»di. Dünya daha sonra bu kitabı bu adla tanıyacak ve milyonlarca kadının kurtuluş yolunu bulmasında bu kitabın büyük etkisi olacaktı.

Kadın ve Sosyalizm kitabı, Alman işçi sınıfı hareketinin seçkin önderlerinden August Bebel tarafından üç yılını geçirdiği Alman hapisanelerinde kaleme alındı. 19. yüzyılın sonlarında Almanya'da bir yandan kapitalizmin gelişmesine koşut olarak işçi sınıfı hareketi gelişirken bir yandan da gerici yasalarda bu savaşım ezilmeye çalışılıyordu. İşte Bismark'ın 12 yıl boyunca sürececek anti-sosyalist kanunu bu dönemde ilân ediliyor ve ilk kez kadın sorununu işçi sınıfı hareketi içinde yakıcı çözüm bekleyen bir sorun olarak ortaya koyan Kadın ve Sosyalizm kitabı bu koşullarda basılıp dağıtılıyordu.

Bebel kendisi de bir işçi, bir emekçi ananın oğlu idi. Alman Sosyal Demokrat Partisinden sayılabildi, Parlamente'de kadın hakları, kadınların ezilmesi üstüne pek çok konuşma yaptı. Kadın sorununa bilimsel sosyalizm açısından yaklaştı. O, bu sorunu tarihsel ve sosyal bir süreç içinde ele aldı. Kadının geriliğini doğal ve biyolojik bir olgu olarak açıklamaya çalışan çağının burjuva düşünürlerine binlerce istatistik ve belge ile kapitalist toplumda kadının çift katlı sömürsünü açıkladı ve kurtuluş yolunu koydu. «Tüm ezilenlerin kurtuluşu sosyalizmdir».

Bebel, Kadın ve Sosyalizm'de şöyle diyordu. «Yeni toplumda (sosyalizmde) kadın sosyal ve ekonomik olarak bağımsızdır... Erkeğin eşitidir. Özgür ve kendi geleceğini tayin etmekte serbesttir.» Bugün sosyalist ülkelerdeki kadınların durumu bundan yüzyıl evvel yazılanları doğruluyor. Kadının kurtuluş yolu sosyalizmdir.

«AMACIMIZ DÜNYADA BARIŞ VE DEMOKRASİDİR»

Afganistan Demokratik Kadınlar Birliği

AFGANİSTAN DEMOKRATİK KADINLAR BİRLİĞİ (ADKB) Başkanı Dr. Anaheda şöyle tanıtıyor örgütünü :

«1965 yılında ilerici kadınların girişimi ile örgütümüz kuruldu. Köylü, işçi, memur kadınlardan oluşuyordu ilk üyeler. İnancımız, coşkumuz tamdı ama henüz çalışma yöntemlerimiz etkin değildi. 1967'de ilk kez 1 Mayıs'ı kutladık. Kadınlarımız, işçi sınıfının gücünü ve dayanışmasını orada gördüler, yaşadılar. Aynı yıl 8 Mart'ı, Dünya Kadınlar Gününü kutladık.

1967'de kadınlar, örgütümüzün girişimiyle 2 yasanın parlamentodan çıkmasını engellediler. Birincisi, kadınların tek başlarına seyahat etmelerini engelleyen bir yasadı. İkincisi okullarda 10 erkek öğrenciye karşılık bir kız öğrenci alınmasını öngören yasadı. Kadınlarımız 3 gün süren bir protesto yürüyüşüyle, kadın haklarını ayaklar altına alan ve özgürlüklerde, eğitimde eşitsizlik getiren bu yasanın çıkmasını engellediler.

Örgütümüz çift eşli evliliğe karşı, boşanmada eşit haklar için haklı savaşımını sürdürdü.

Devrim öncesi günlerinde üyelerimiz diğer ilerici ve demokratlarla birlikte diktatörlüğe karşı savaş verdi. Ve 27 Nisan 1978 Devrim gününden sonra Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu'na üye oldu.

Şimdi sorunlarımız değişik. Amacımız kadınlarımızın güvenliğini sağlamak, onları toplumsal ve kültürel alanlarda yetiştirmektir.

1979 Uluslararası Çocuk Yılı'nda çocukların hak ve gereksinimlerini karşılamak için elele verip çalışacağız.

Amacımız dünyada barış ve demokrasidir.»

«Ekonomik ve İrksal Eşitlik İçin (ABD) Kadın Hareketi»

«YASALARDA KADINLARA TÜM HAKLAR VERİLMİŞ. AMA YA GERÇEK?»

Amerika Birleşik Devletleri'nde UDKF'ye üye etkin bir kadın örgütü var : WREE «Ekonomik ve İrksal Eşitlik İçin Kadın Hareketi» adını taşıyor. Başkanları Norma Spector şöyle anlatıyor ABD kadınlarının sorunlarını :

«ABD gelişmiş kapitalist bir ülke. Dışardan bakanlar için her türlü sorunumuz çözümlenmiş gibi görülebilir. Oysa gerçekler hiç de öyle değil. İşsizlik, kadınların çalıştıkları işlerde ücretlerin düşüklüğü, siyah ve Latin Amerikalı kadınların ırksal sorunları çözümlenmemiş henüz. Çalışmak isteyen beyaz kadınların yüzde 6'sı işsiz, 16-19 yaş arasında çalışmak isteyen siyah kadınların ise yüzde 42'si işsiz. Siyah kadınların yüzde 34'ü, devletin koyduğu asgari standartların altında yaşıyor.

Nüfusun dörtte biri yoksulluk içinde. Evet, kâğıtta biz kadınlara tüm haklar verilmiş. Fakat onlar hiç de hayata geçirilmemiş.

İşte bu nedenlerden dolayı kardeş örgütlerin birleştiği UDKF'de bütünleşmek görevimiz.

Ancak dayanışma ve deney alışverişi ile Amerikan kadınının sorunlarını çözümleneceğimize inanıyoruz.»

**sömürüye
vura
vura**

**DİSK FAŞİZMİ
LANETLEMEK
AMACIYLA
5 DAKİKALIK
SAYGI DURUŞU
YAPTI**

DİSK'in faşist saldırıları ve Kahramanmaraş katliamını protesto etmek amacıyla 5 Ocak 1979 günü saat 11'de yaptığı 5 dakikalık saygı duruşuna yarım mil-

yonu aşkın işçi katıldı. Saygı duruşuna DİSK üyesi işçilerin yanısıra bağımsız sendika ve Türk-İş'e üye işçiler de katıldılar. Birçok ileri-cil örgüt ve meslek kuruluşu da bu eylemi destekledi.

Bu eylem işçi sınıfımızın faşizme karşı savaşımında kararlılığını ve etkinliğini bir kez daha gösterdi.

**KAPİTALİST ÜLKELERDE İŞÇİ SINIFI
VE EMEKÇİLERİN EKONOMİK VE
POLİTİK SAVAŞIMI GELİŞİYOR**

**PERU'DA
GENEL GREV**

Ocak ayı içinde Peru Genel İşçi Sendikalarının çağrısı üzerine başlayan genel grev 3 gün sürdü. Genel grev çağrısı üzerine ilan edilen sıkıyönetime ve tüm demokratik hakların askıya alınmasına karşın grev başarıyla sona erdi.

Yasalardaki işçi düşmanı maddelerin kaldırılması, yiyecek fiyatlarının düşürülmesi, tensikatlara son verilmesi amacıyla yapılan genel grev sınıf savaşımının gelişmesi ve işçi sınıfının birliği yolunda atılmış ileri bir adım oldu.

**1,5 MİLYON İŞÇİNİN
GREVİ
İNGİLTERE'DE
HAYATI FELCE
UĞRATTI**

Ücretlerin düşüklüğü ve çalışma saatlerinin uzunluğu nedeniyle kamu hizmetlerinde çalışan 1,5 milyon işçi greve çıktı. Belediye hastane ve sağlık personelinin, kamyon şoförlerinin ve mezarlık işçilerinin de greve katılmasıyla, okullar, parklar, müzeler, hamamlar, belediyeye ait havaalanları işlemez hale geldi.

Bu grevler kapitalizmin geliştikçe halka daha iyi yaşam koşulları getireceği safsatasının ne kadar gerçek dışı olduğunu göstermektedir.

**BANK-SEN ANADOLU BANKASI'NDA
İLERİ HAKLAR ALDI**

DİSK'e bağlı Bank-Sen ile 705'i kadın 1600 kişinin çalıştığı Anadolu Bankası arasında toplu sözleşme imzalandı. Toplu sözleşme ile kadın emekçiler için :

- Doğumdan önce 3 ay, doğumdan sonra 3 ay olmak üzere toplam 6 AYLIK ÜCRETLİ DOĞUM İZNİ; ayrıca anne isterse 6 ay daha ücretsiz izin,
- Günde toplam 2 saat emzirme izni,
- 0 - 6 yaşları arası çocuklu kadın emekçilere çocuk başına 600 TL. KREŞ ÖDENEĞİ,
- Çocuk başına 3500 TL. doğum ikramiyesi, gibi ileri haklar alındı.

Bunların yanı sıra, iş saatleri haftalık 40 saate indirilip, 1 Mayıs İşçi Bayramında 1000 TL. ikramiye ve yılda 6 maaş ikramiye ödeneği sağlandı.

**TÜRK DEMİR
DÖKÜM'DE
MAOCULARIN
MASKESİ DÜŞTÜ**

Türk Demir Döküm İstanbul'da 1800 işçinin çalıştığı DİSK'e bağlı Maden-İş üyesi bir işyeri. Maden-İş'in en eski işyerlerinden olan Demir Döküm'de son aylarda maocu faşistler tarafından iş-renc oyunlar oynanıyor. Sınıf ve kitle sendikacılığının savunucusu Maden-İş'i bölmek, işçileri sendikalarından kopartmak ve burjuvaziye teslim etmek amacıyla güden bu hareketin başını «Devrimci Maden-İş» adında

Maocu, işveren uşağı bir sendika çekiyor.

Devrimci maskesi altında işçilerin bir bölümü üzerinde etkinlik kuran bu sarı sendika önceleri kaba kuvvet yoluyla işçileri Maden-İş'ten istifaya zorladı. Daha sonra da fabrikayı işverenin de desteklediği direnişe geçirdi. Kapılar kaynaklandı. Silahlar ortaya çıktı. İşverenin sarı sendikayla bir protokol imzaladığı yönünde söylentiler çıkartıldı.

Hareket Maocu gazete Aydınlik ve sermaye basını tarafından büyütülerek kamuoyuna yanlış aksettirildi.

Maocuların kışkırttığı bu direniş, Maden-İş sendikasının ilkel tavrı ve Demir Döküm işçisinin kararlılığı karşısında kırıldı. Böylece Maden-İş'i Silahtar'dan çıkartmak için planlanan bir oyun daha bozulmuş oldu.

ilerici kadınlar derneği'nden haberler

İKD YIĞINSALLAŞIYOR 28. ŞUBE 29. TEMSİLCİLİK

UŞAK VE SALIHLI ŞUBELERİ AÇILDI

Kadınlarımızın bilinçlenmesi ve toplumsal savaşıma çekilmesinde İKD'nin yürüttüğü özverili çalışmalara hız katacak olan Uşak ve Salihli şubelerinin açılması ile Ege Bölgesindeki İKD'nin şube sayısı 4'e çıktı.

17 Aralık günü açılan Uşak şubesinin Yönetim Kuruluna şu arkadaşlar getirildiler: Mehtap Tamer, Emine Uzun, Halime Demir.

Adresi: İsmetpaşa Cad., Turan İşhâni, K. 2, Uşak

Salihli şubesi ise 23 Aralık'ta açıldı. Yönetim Kurulunda görev alan arkadaşlar şunlar: Nesrin Yenilmez, Aynur Erdal, Ayşe Ulukan.

Adresi: Seyranıpe Mah., Kahramanlar Sok., No. 11, Salihli

Arkadaşlarımıza çalışmalarında başarılar diliyoruz.

BANDIRMA TEMSİLCİLİĞİ 30 ARALIKTA AÇILDI

Bandırma Belediye Nikâh Salonunda yapılan açılış gecesinde çeşitli gösterilerin yanı sıra el işleri sergisi de büyük ilgi gördü. Yerel basın geceye geniş yer verdi.

Açılışının üzerinden bir hafta geçmeden, faşistlerin bombalı bir saldırısı sonunda binanın camları kırıldı. Faşistlerin gazete ve bildirimlerini baskı için bir matbaaya attıkları bomba İKD temsilciliğinin yanı sıra mahalledeki pek çok evin de camının kırılmasına yol açtı. Olayın ertesi günü 12 demokratik kuruluşla birlikte derneğin önünde yapılan basın toplantısında durum mahalle halkına anlatılarak kınandı.

— Uşak Şubesinin açılış toplantısından bir görüntü

YENİ YILIN İLK TEMSİLCİLİĞİ BADEMLER KOYÜNDE ÇALIŞMALARINA BAŞLADI

İKD İzmir Şubesi 7 ocakta Bademler Köyünde bir temsilcilik açtı. Açılışa yüzden fazla köylü kadın ve genç kız katıldı. Slaytlı, senaryolu gösteriler, folklor ve türküler tüm köylülerin büyük ilgisini çekti ve coşkuyla izlendi.

ANTAKYA'DA EYLEM BİRLİĞİ YÜRÜYÜŞÜ YAPILDI

17 aralıkta Antakya'da eylem birliği yapan kuruluşlarca bir yürüyüş ve miting düzenlendi. İKD, İGD, SGB, TİM-DER, TÖS-DER ve TİP Antakya şubelerinin bu ortak eylemine katılan bir İKD'li arkadaşımız sunları anlatıyor:

«Analar Altınözünden, Samandağ'ından kucaklarında bebeleriyle geldiler. İKD flaması altında, yüzyıllardır ezilen, sömürülen ve yüreği evlât acısıyla yanan kadınlarımız istemlerini haykırdılar. «Evlât acısına son», «Faşizme geçit yok». İKD üyeleri inançlıydılar, disiplinliyidiler. Evlâtları öldürülüyordu ama yılgın değillerdiler. Kararlıydılar işçi sınıfının savaş yolunda yürümeye, kararlıydılar faşizmin kara bulutlarını yok etmeye ve kararlıydılar Faşizme Geçit Veremeye.»

KISA HABERLER

* İKD Şişli Şb. üyeleri Hisarüstü'lü ve İstinye'li kadınlar grevlerinin 25. gününde Kavel Fb. grevcilerini ziyaret ettiler. Kavel grevcileri işçi sınıfının yaratıcılığını bir kez daha göstererek onları «Esmerim» türküsüne uyarladıkları şu sözlerle karşıladılar :

«Kavel çıktı greve
İşçi gitmiyor eve
Fabrikada bekliyor
Yürekte seve seve ay ay
Hele loy loy loy
Güzel yerim Kavelim oy
Demirci yüreğimi
Körükle körüğünü
Kimse önünde durmaz
Kaldırса bileğini ay ay»

* İKD İzmir Şubesi üyelerinden bir grup grevde olan Maden-İş'e bağlı Aysan işçilerini ve Gültepe Belediyesi ile Balçova Belediyesi işçilerini ziyaret ederek dayanışmalarını bildirdiler.

* Şubeleşme çalışmalarının sürdüğü Antakya'ya bağlı Samandağ'da ilerici kadınlar Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonunun 33. kuruluş yıldönümünü kutlamak için bir toplantı düzenlediler.

İKD'NİN KREŞ
KAMPANYASI MEYVELERİNİ
VERİYOR.

ZONGULDAK EKİ İŞYERİNDE KREŞ AÇILDI

İKD Zonguldak Şubesinin tüm yasal yollara başvurması sonucunda Ereğli Kömür İşletmelerinde kreş açıldı. 800 kadın işçinin çalıştığı bu işyerinde kreş açılması Bölge Çalışma Müdürlüğü tarafından kabul edildi ve bir yazıyla İKD'ye bildirildi. Ancak Zonguldak Şubesi yöneticileri açılan kreşin ihtiyaca cevap vermediğini ve konunun Bölge Çalışma Müdürlüğüne yeniden iletildiğini belirttiler.

İKD İST. SEKRETERYASI
BELEDİYEDEN KREŞ İSTEDİ

İKD İstanbul Sekreteryası, 18 Ocak Perşembe günü analar ve çocuklarıyla birlikte belediye reisi Aytekin Kotil'i ziyarete gitti. Ancak, Kotil olmadığı için Park ve Bahçeler Müdürlüğünden bir yetkiliyle görüşüldü. Yapılan görüşmede kreş ve çocuk bahçesiyle ilgili istemler dile getirildi. Kendisiyle görüşülen yetkili İKD'ye, mahalli olarak vakıfa ve belediyeye ait boş arsa göstermesini söyledi. Bu görevin belediyeye ait olduğu hatırlatılarak İKD'nin yine de bu araştırmayı yapacağı, UÇY dolayısıyla belediyenin çocuklarımız için çocuk bahçesi ve kreş yapımı çalışmalarına biran önce başlaması istendi.

KÖY ÇALIŞMALARI BÜYÜK İLGİ GÖRÜYOR

Akhisar'a bağlı Kayaaltı köyü 90 hanelik, 500 nüfuslu bir köy. Kadınları diğer köylerdekinden farklı değil. Yazın tarlada, kışın evde çalışıyorlar. Kızlar ilkokuldan sonra okutulmuyor.

Elektrik var. Su yani bağlanmış. Ulaşım sorunu büyük. Köylüler doktor yüzü görmediklerini söylüyorlar. Okuma yazma oranı çok düşük değil. Köyde 15 tane «Kadınların Sesi» satılıyor.

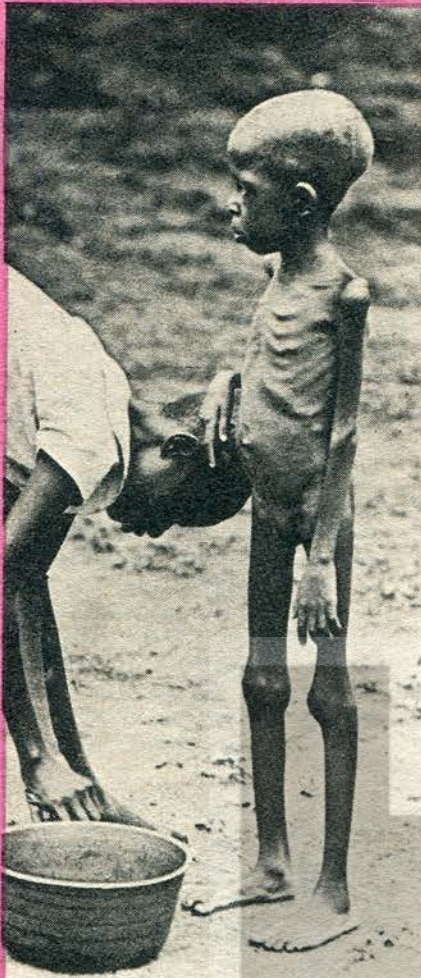
İzmir ve Salihli İKD şubelerinden bir grup arkadaşımız geçtiğimiz günlerde bu köyü ziyarete gittiler. Köy muhtarının da yardımı ile 70 kadın ve genç kız dikiş yurdunda toplandı. Beslenme ile ilgili eğitim verildi, poliklinik çalışması yapıldı. Bu çalışma çevredeki diğer köylerde de duyuldu ve büyük ilgi çekti. Köy çalışmaları önümüzdeki günlerde daha da yaygınlaşacak.

KAYSERİ'DE ÖRGÜTLENME ÇALIŞMALARI HIZLANDI

Kayseri'de ilerici kadınlar yaptıkları toplantıda «Faşizme dur demek, varolan kadın haklarını yaşama geçirmek ve bu uğurda savaşıma katılmak için İKD çatısı altında toplanmaya karar verdiler.

ÇOCUKLARIMIZA M

UDKF VE ÇOCUK YILI

Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu, ÜÇY'nin Birleşmiş Milletler tarafından ilân edilmesinde girişimci örgütlerdendir. Kendisine bağlı ulusal örgütleri bu yılın hazırlıkları ve kutlanması sırasında etkin görev almaya çağırmıştır. Hazırlık aşamasında UDKF, dünyanın çeşitli ülkelerinde toplantılar yapmış, ÜÇY ile ilgili kararlar almıştır. 1978 Mayıs ayında Moskova'daki Konsey Toplantısı'nda dünya demokratik kamuoyunun dikkatini şu noktalara çekmiştir:

- Dünyada hiç bir çocuk için barış güvence altına alınmamıştır.
- Dünya çocuklarının üçte ikisi açlık çekmektedir.
- Pek çok ülkede çocukların yiyecek, sağlık, eğitim, konut gibi temel gereksinimleri sağlanmamıştır.

— Sosyalist ülkede imtiyazlı tek sınıf çocuklardır.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER 1979'U NEDEN ÇOCUK YILI İLÂN ETTİ?

Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun, 31. oturumunda 1979 yılını Uluslararası Çocuk Yılı ilân eden kararının gerekçesi özetle şöyle: «Gerek gelişmekte olan, gerekse sanayileşmiş bütün ülkelerde çocuklar yararına programlar, yalnız çocuk refahını sağlamakla kalmayıp, ekonomik ve toplumsal ilerlemeyi hızlandıracaktır. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde çocuklar yetersiz beslenmekte, sağlık, eğitim hizmetlerinden yeterince yararlanamamakta ve yaşamın temel nimetlerinden yoksun bırakılmaktadır.

1979 yılı «Çocuk Hakları Bildirgesi»nin yayınlanmasının 20. yıldönümüdür. 1979 Uluslararası Çocuk Yılı, bu bildirgenin daha ileri düzeyde uygulanması için bir vesile olmalıdır.

Bütün bunları göz önünde bulundurarak Konsey, dünya demokratik kamuoyunu faşist, sömürge, yeni sömürge ve emperyalist ülkelerde, ana-babaları öldürülmüş, mahkûm edilmiş, sürgüne yollanmış çocuklarla dayanışmayı pekiştirmeye ve hükümetlerine, çocuğun temel gereksinimlerini karşılamak için gerekli adımlar atma konusunda baskı yapmaya çağırmıştır.

UDKF, Çocuk Hakları Bildirgesi'nin 1979'da «Uluslararası Anlaşma» haline dönüştürülmesi için yapılacak her eylemde etkin yer alacağını bildirmiştir. UDKF, 1979 sonbaharında Moskova'da toplanacak olan «Tüm Çocuklara Barış İçinde Güvenlikli Bir Gelecek» konferansını büyük bir coşkuyla desteklemekte ve hazırlık çalışmalarını sürdürmektedir.

UTLU BİR GELECEK İÇİN

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER DÜNYA ÇOCUK HAKLARI BİLDİRGESİ (20 Kasım 1959)

Bu bildirge, çocuğun hak ve özgürlüklerinin tanımlanması, gerçekleşmesi amacıyla, gerekli tüm önlemlerin alınması için bireylerden ulusal hükümetlere değin yapılan çağrının özetidir. Duyuruyu oluşturan 10 ana ilke sırayla:

1 — Çocuk hakları, sosyal eşitlik ilkesiyle, ayrıcalıksız her çocuğa tanınmalıdır.

2 — Çocuk; ruhsal, bedensel, sosyal gelişimini sağlıklı sürdürebilmek amacıyla, öncelikle korunmalı ve yasalarla gözetilmelidir.

3 — Çocuk, isim ve vatandaşlık hakkıyla birlikte doğar.

4 — Çocuk, doğum öncesi ve sonrasında sosyal güvenlik ortamı içinde; yeterli beslenme, konut, sağlık hizmetlerinden yararlanmalıdır.

5 — Ruhsal, bedensel, sosyal açıdan özel bakım gerektiren çocuklara; özel eğitim ve bakım sağlanmalıdır.

6 — Çocuk, aile ortamında güvenlik içinde, sevgiyle korunarak büyümeli, yoksun çocuklara bu ortam devletçe sağlanmalıdır.

7 — Çocuğa, en az ilkokul eğitimi ücretsiz ve zorunlu olarak sağlanmalı; toplumsal değer ve sorumluluklarını fırsat eşitliği içinde geliştireceği eğitim ortamı verilmelidir.

8 — Çocuk; yardım, korunma, gözetilme önceliğine sahip olmalıdır.

9 — Çocuk, gelişmesini engelleyecek yaş ve koşullarda çalıştırılmamalı; her tür baskı ve sömürden korunmalı ve çocuğa kesinkes mal gözüyle bakılmamalıdır.

10 — Çocuk, sosyal eşitlik ilkesine aykırı, ırkçı ve tutucu, bölücü uygulamalardan korunmalı; evrensel barış, dostluk ilkesi içinde, güç ve yeteneklerini toplum yararına kullanacak nitelikte bilinçlendirilmelidir.

TÜRKİYE, İKD VE ÇOCUK YILI

Türkiye UÇY'ye girmeye hazırlanırken ne acıdır ki faşizmin kanlı eli, gebe kadınlara, üç dört yaşında bebeklere kadar uzandı. Çocuklarımızın hakları için demokrasi savaşımı yükselirken, emperyalizm ülkemiz üzerinde yeni oyunlar tezgâhladı. Ne var ki, koşullar ne olursa olsun çocuklarımız ve halkımız için insanca bir yaşam savaşımını durdurmaya emperyalizmin gücü yetmeyecektir. İlerici kadın hareketinin başını çeken İKD'de birleşen ilerici, yurtsever, demokrat kadınlar çocuklarını, emeğini, ekmeğini savunmayı sürekli kılacaktır. Faşizmin yeni mevziler kazanmaması için ulusal demokratik güçlerle dayanışmasını yükseltecektir.

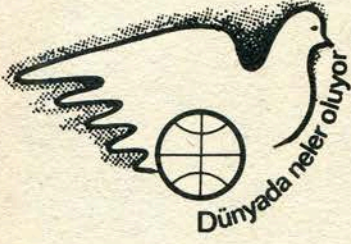
İKD, işçi sınıfının başı çektiği barış, demokrasi, bağımsızlık, ilerleme savaşımına giderek daha geniş kadın yığınlarını katmayı görev bilmektedir. Taa çocuklarımız güneşli günlere ulaşınca; savaşızsız, sömürsüz bir dünya kuruluncaya dek!

— İKD Balıkesir Şubesi'nin yaptığı basın toplantısında çocuklar güvenli bir gelecek istediler.

**ÇOCUK
YÜRÜYÜŞÜNE
İZİN
VERİLMİYİNCE
ÇOCUKLAR
ÇİZGİ
FİLM
SEYRETTİ**

1. Ordu İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı UÇY İst. İi Komitesinin düzenlediği 31 aralık 1978 günü Taksim Meydanı ve Kadıköy İskele Meydanında yapılacak olan «ÇOCUK YÜRÜYÜŞÜ»ne ve 3 ocakta yapılacak olan «ÇALIŞAN ÇOCUKLARIN SORUNLARI» konulu panale izin vermedi. Yürüyüş için toplanan yüzlerce çocuk Atatürk Kültür Merkezi'nde bir çizgi film ve Taner Barlas'ın gösterisini izlediler.

KAMBOÇYA HALKININ ZAFERİNİ SELAMLIYORUZ

Geçtiğimiz günlerde Kamboçya büyük bir başarıya ulaştı. Çoluk çocuk, kadın, erkek hep beraber ulusal kurtuluş savaşımını veren Kamboçya halkını artık mutlu günler bekliyor. Artık bebeler ağlamayacak, anasız, babasız kalmayacak. Artık insanlar duvarlara çivilerle çakılarak, çapalarla vurularak, işkence edilerek vahşice öldürülmeyecek. İnsanlar açlıktan kırılmayacak. Kamboçya halkı bundan sonra insanın insanca yaşadığı, sömürünün olmadığı sosyalist düzeni kendi elleriyle kuracak.

Kamboçya halkı bu utkuya nasıl ulaştı? Kamboçya bir Fransız sömürgesiydi. 1953'de Fransız sömürgeciliğinden kurtulmuş, ancak yönetime ABD emperyalizminin kuklası olan çeşitli hükümetler hakim olmuştu. Bu yönetimlerin görevleri gelişen halk muhalefetini engellemek oldu.

1973 nisanında ABD ve ona bağlı Güney Vietnam kuvvetlerinin Kamboçya'yı işgal etmelerinden hemen sonra, Kamboçya halkı Ulusal Birlik Cephesini hayata geçirdi. ABD emperyalizminin saldırılarına karşı Vietnam'da kurulan Vietnam Kurtuluş Cephesi'yle dayanışmaya girildi. 1972'de işbaşına gelen ABD'nin kuklası Lon Nol yönetimi Kamboçya Ulusal Birlik Cephesi tarafından devrildi. Ancak iktidarı, ABD emperyalizminin, gerici Çin rejiminin ellerinde tuttuğu Pol Pot yönetimi ele geçirdi. Kamboçya halkı en kanlı günleri bu dönemde yaşadı, 8 milyon Kamboçya nüfusu 6 milyona düştü. 2 milyon insan katledildi. Sanayileşme, kalkınma bir kenara bırakılarak sadece tarıma yönelindi. Bütün halk tarlalara sürüldü. Çinden 16 bin askeri uzman getirildi. Çin'den Kamboçya ve Vietnam halkına karşı kullanmak için silah, askeri malzeme alındı.

Çin yönetiminin kışkırtmaları, Kamboçya ile komşusu Vietnam arasında sınır çatışmalarına neden oldu. Zaman zaman savaş niteliğini kazanan saldırılarda bir çok Vietnamlı öldürüldü. Bu dönemde I. kongresini yapan Kamboçya Ulusal Birlik Cephesi, Pol Pot rejimini devirmek, sosya-

lizm yolunda ileri adımlar atmak için kararlar aldı. Bu kararları, verdiği savaşımı hızlandırarak hayata geçirmeye başladı. 3 Ocak 1979'da Başkent Phom Pehn'in ele geçirilmesi, Pol Pot yönetiminin devrilmesiyle Kamboçya halkının savaşımı utkuya ulaştı. Çoğu gazetelerde yazdığı gibi bu başarı, Vietnam ordusunun Kamboçya'ya saldırısı değil, Pol Pot rejimi tarafından ezilmiş, sömürülmüş Kamboçya halkının başkaldırmasıdır. Sömürüye DUR demesidir. Sosyalizmi kurma yolunda emperyalist güçlere karşı verdiği ulusal kurtuluş savaşımıdır. Bu başarı emperyalizmin bir halkasını daha koparmış, emperyalist güçlerin sömürü alanlarını daraltmıştır. Bundan sonra Kamboçya halkı geleceğini kendi elleriyle yaratacak, güzel günler Kamboçya halkının olacaktır.

TÜRKİYE'NİN KADERİ

Ocak ayı içinde halkımızı yakından ilgilendiren uluslararası bir toplantı yapıldı. Fransa, ABD, İngiltere, Federal Almanya başkanları Guadelup Adasında bir araya geldiler.

Emperyalist-Kapitalist sistemin bu dört ağası, içinde Türkiye'ye yardımın da bulunduğu birçok konuda sohbet ederek bazı kararlar aldılar.

Hemen ardından Bonn'da toplanan bu dört ülkenin hükümet yetkilileri Guadelup kararlarının hayata nasıl geçirileceği konusunu tartışmaya başladılar. Ankara'ya gönderdikleri bir temsilcileri vasıtasıyla da alınan kararları hükümete iletiler.

Yardım adı altında Türkiye'ye verecekleri bir miktar para karşılığında da halkımız açısından ağır yükümlülükler getiren koşullar dayattılar.

ŞAH KURTULUŞU KAÇMAKTA BULDU

Şah tasını tarağını toplayıp kurtuluşu Amerika'ya kaçmakta buldu. Bu kaçış, emperyalizmin olanca desteği, silahlanmış bir ordu, en modern işkence aletleriyle donanmış polis örgütüne rağmen, İran halkının başkaldırışının bir zaferidir.

Şah 37 yıllık saltanatını sürdürebilmek için, İran halkını, ilericiileri zindanlarda cürütmüş, tost makinelerinde kızartmış, binlercesini öldürmüştür. Halkın ağızına kilit vermiştir. Halkı açlığa, yoksulluğa mahkûm etmiş, cehaletin karanlıklarına itmiştir. Bütün bunların karşılığı şaşaalı bir yaşam, 500 milyar liraya varan bir servet olmuştur. Bir avuç insanın zenginleşmesi olmuştur.

Şah İran'ı terketti. Ama giderken de yine düşmanlığını gösterdi. Kula Bahtiyar hükümetini işbaşına getirdi.

Bahtiyar hükümeti ilk olarak, halkın gösterilerini durdurmak istedi. Halkı uzlaşmaya çağırdı. İran'ın öncü partisi TUDEH ise demokrasi güçlerini «BİRLEŞİK İRAN KURTULUŞ CEPHESİ»ni kurmaya çağırdı.

İran'da savaşım devam ediyor. Bundan sonra gelişecek olan olaylara da İran halkının ağırlığını koyacağı açıktır.

DÜZELTME

Geçen sayımızda «Şah gitsin demokrasi gelsin» başlıklı yazıda İran NATO üyesi olarak anlaşılmaktadır. İran CENTO üyesidir. Bu yanlıştan dolayı özür dileriz.

ONLARIN ELİNDE Mİ?

Bize açıkça «Size yardım yaparız ama, İMF'nin isteklerini kabul etmeli, Ege Kıta Sahaneliği ve Kıbrıs sorunlarını bizim isteklerimiz doğrultusunda çözmelisiniz» demektedirler. Ayrıca Türkiye'nin İran'ın konumunu üstlenmesi, İran'daki ABD üslerinin Türkiye'ye taşınması, NATO'nun Güney Doğu kanadının güçlenmesi için saldırı üslerinin çoğaltılması, bu üslerin kitle kırım silahlarıyla donatılması da istekleri arasında bulunuyor.

CHP ağırlıklı hükümet bu isteklere «evet» dese de ekonomik krizden kurtulamayacaktır. Üstelik ülkemiz ulusal ve uluslararası barışa tehlikeli bir silah deposu haline gelecek, dışa bağımlılığımız artacak, halkımız biraz daha yoksullasacak, bunalımın yükü emekçi halkımız üstüne yıkılacaktır.

sanat emeği yayınları

NAZIM HİKMET

güneşin
sofrasında
söylenen
türküler
hazırlayan: A.BEZİRCİ

EN ÇOK SEVİLEN,
YİĞİNSAL TOPLANTILARDA OKUNAN ŞİRLERİ

SANAT EMEĞİ DERGİSİ abonelerine % 25 indirimlidir.
Tek isteklerde posta pulu gönderilmesi gerekmektedir.

Yazışma, kitap isteme: SANAT EMEĞİ P.K. 1339
Sirkeli - İSTANBUL

fiatı 35 lira

dostlardan mektup

«AKLIMIZ ÇOCUKLARIMIZDA»

Kastamonu'lu kadınlar da kreş ve yuva savaşımına katıldılar. Devlet Hastanesi hemşire ve çalışanları valiliğe bir dilekçe ile başvurarak bu istemelerini dile getirdiler.

«Biz toplumun yansını oluşturan ve çalışan kadınlar olarak, çocuklarımıza yuva ve kreş açılması için ilimiz valiliğine başvurduk. Hepimizin 0-6 yaş arası ve ilkokul çağında çocukları var. Çocuklarımızı bırakacağımız emin kimseler yok. Çalışırken bütün aklımız çocuklarda: Uyudu mu? Karnı aç mı? Araba mı ezdi? Bir sürü sorularla meşgul olan kafalarımız, hastalarımızın da iyi tedavi edilmesini engelliyor.

İlimizde kız sanat enstitüsünün kreşi var. Fakat kontenjanı dar (25 çocuk). Ve uygun şartlarda değil. Uyku ve oyun yeri aynı odada.

İlerici Kadınlar Derneğini duyduk. Kreş, yuva ve tüm kadın sorunlarına eğilen bir dernek olarak ilgimizi çekti. Yaptığımız bu kreş girişimi için bir sonuç alıp alamayacağımızı bilemiyoruz. Gelecek çocuklarımızdır. Çocuklarımızın en iyi şekilde büyümesi, beslenmesi ve en güzel dünyada yaşaması bizim ana olarak en büyük isteğimizdir.

Bunları kadınların Sesi'nde duyurursanız çok sevineceğiz.

KASTAMONU DEVLET
HASTANESİ HEMŞİRE VE
ÇALIŞANLARI

Barış ve Sosyalizm Sorunları

ocak sayısı çıktı
fiyatı 20 TL.

Türkiye dağıtımı
TEMEL DAĞITIM

YORUMSUZ

**Annesinin bitler
ölsün diye
başına
DDT sürdüğü
çocuk öldü**

Siddetli doğum sancularına dayanamayan Nallı Atay, bebeğini bir an önce dünyaya getirebilmek için karnını jiletle derince kesti. Elini kesikten sokarak, çocuğu dışarı çıkarmaya başlarken karnı ligmanı ile sıkılaşmaya koyuldu. Yakınısınca hastaneye kaldırılıp ameliyata alınan Nallı Atay, ameliyattan 11 saat sonra normal şekilde doğum yaptı. (Foto: İhsa - Talat POLAT-DIYARBAKIR)

**RAFAELLA CARRA
GECEDE 20 BİN
DOLAR ALMADAN
SAHNEYE
ÇIKMIYOR**

**VERGİSİZ
YAŞAYAN
AZINLIK BİR
GRUP LÜKS
MALLARA
VE EĞLENCE
GECELERİNE
MİLYONLARCA
LİRA DÖKÜYOR**

**Karnını jiletle kesip doğum
yapmaya kalktı**

Hastaneye kaldırılan kadın olaydan 11 saat sonra doğum yaptı

DIYARBAKIR, (İhsa) -
Diyarbakır'ın "Aynasınan" Mahallesi'nde yaşayan tiyater üyesi "Garipe ve deha" olaydır. 6'ncı çocuğu...
(Devamı Sayı 13, Sayı 6'da)

Parayı vergi dairesi yerine, gazinolara yatırıyorlar...

Devlete vergi olarak ödeyeceği parayı acıyan ve 1000'li yollarla bu parayı gözlerden kaçırın bir azınlık grup, her gece eğlence yerlerine milyonlarca lira aktıyor. Ne hayat pahalılığı, ne ekonomik zorluklar ne döviz darlığı, bu azınlık grubun umurunda değil...

**6 kişilik bir masanın
faturası 30 bin 360 lira**

Yukarıda İstanbul'da müzikli lüks gazinolardan birinde 6 kişilik masanın faturası görülüyor. Bu faturayı kesen gazinonun yetkilileri hesabın çok normal olduğunu, ön sırada arızadan bir masaya bundan daha az hesap ödenebileceğini söylüyor. Eğer yemek ve içkiler çok lüks olursa hesabın 50 bin liraya geçeceği belirtiliyor. Kriz içindeki Türkiye'de bir gecelik eğlenceye bu parayı verenin sayısı az değil.

**1984'te bir yumurtayı
104 liraya yiyeceğiz!**

Gıdaların cinsi	1970 Fiyatları	1978 Bastı	1980 Bağlın Bastı	1984 Bastı
Ekmeğin 470 grı	70 krs.	300 krs.	400 krs.	500 krs.
Beyaz Peynir (Kilosu)	10 TL.	50 TL.	60 TL.	128 TL.
Zeytin (Kilosu)	8 TL.	40 TL.	50 TL.	160 TL.
Kurufasulye (Kilosu)	5,5 TL.	19 TL.	30 TL.	131 TL.
Pirinç (Kilosu)	4 TL.	32 TL.	35 TL.	71 TL.
Makarna (Kilosu)	3 TL.	12 TL.	17 TL.	49 TL.
Tuzsuz et (Kilosu)	350 krs.	815 krs.	970 krs.	9620 krs.
Koyun eti (Kilosu)	17 TL.	117 TL.	147 TL.	3.589 TL.
Tavuk (Kilosu)	17 TL.	117 TL.	147 TL.	1.980 TL.
Süt (Kilosu)	17 TL.	117 TL.	147 TL.	265 TL.
Yumurta	17 TL.	117 TL.	147 TL.	104 TL.
Zeytinyağı	17 TL.	117 TL.	147 TL.	121 TL.

**BU GİDİSİLE, ÇOZDAN YERİNE
BAVUL TAŞIMAK GEREKECEK**

Fiyat artışları bugünkü hızla devam ederse...

**5 yıl sonra kuru fasulyenin
kilosu 3 bin 491 lira olacak**

DOĞUM

Göz alabildiğine uzanan pamuk tarlasında çapa ırgatları onar, on beşer kişilik saflar halinde pamuk fidelerinin zararlı otlarını dögüyor, yani çapalıyorlardı.

Güneşin altında ısı altmış beş dereceyi bulmuştu.

«.....»

Nasırlı avuçlarının terini kara şalvarına silen Ferho Üzeyir, yanbaşında çapa çapalamakta olan karısına akları kıpkırmızı gözleriyle baktı, Kürtçe, «Ne o?» dedi. «n'oluyorsun?»

«.....»

Kocasına halsizce bakan Gülizar'ın gözleri çukurlarına alabildiğine gömülmüştü. Elinden sıyrılan kazması yere düştü. Kocaman karnını avuçlarıyla bastırarak çömeldi, sonra, güneşte yer yer çatlamış kırmızı toprağa diz verdi.

«.....»

Sancı kadını öyle buruyordu ki... Kuru, güçlü parmaklarını toprağın çatlağına sokmuş, sıkıyor, sıkarken de acıdan bağırılmamak için insanüstü bir dayanıyla kendini tutmağa çalışıyor, gözlerinde karaltılar uçuşuyordu. Sancı birden öyle arttı ki, elinde olmayarak «mıh...» diye inledi.

Gebe kadının, sesini nâmahreme duyurması hem çok ayıptı, hem de günah. Karısının böğrüne okkallı bir tekme atan Ferho Üzeyir, korkunç bir küfür savurdu.

Şemsiyesinin altından elci. «Ferhooo!» diye seslendi.

Yere yüzükoyun kapanan kadın sinmişti. Kocasının bunu yani sesini nâmahreme duyurmasını yanına komayacağını biliyordu.

«.....»

Karadonunun cebindekileri boşalttı ilk önce. Doğumunun yakın olduğunu bildiği için kaç vakittir derlediği öteberileri toprağa yaydı: Bir karton parçasına sarılmış iki sap iplik, demiri paslı bir jilet, renk renk bez parçaları, birtakım paçavralar, tuz, kurumuş limon... Bunları, tarlasında çapa çapaladıkları çiftliğin çöplüğünde bulmuştu. Tuzla, doğacak çocuğu tuzlayacak, limonu da gözlerine sıkacaktı.

Karadonunu çıkardı, dürdü, büktü, iri bir taşın altına koydu. Paçavraları yere yaydı, kartona sarılı ipliği açtı, limonu ortadan ikiye kesti.. Tam çömelecekti ki, arkasında bir kımiltı. Çıplak bel-den aşağısını sakınarak döndü: İri bir köpek!

Yerden bir taş aldı, köpeğe attı. Ürkerek kaçan köpek büsbütün uzaklaşmadı. Islak burnuyla havayı koklayarak bekledi.

Gülizar kuşkulandı. Ya şimdi doğurur da, baygınlık geçirirse... Bu köpek çocuğunu yemez miydi?

Kürt kızı Ferice'yi hatırladı: O da böyle, hendeğe doğurmuş, çocuğunu çaputlara şöyle bir sarıp yanına bırakmış, kendinden geçmiş... Ayılınca bir de bakmış ki çocuk ortalarda yok! Aramış, taranmış... Ta uzaklarda, bir çalının dibinde, koca bir köpek çocuğunu yeyip durmuyor mu?

Gülizar köpeğe gene baktı, uzun uzun gözden geçirdi onu. Köpek de ona bakmaktaydı. Ama bakı-ı bakış değildi hayvanın!

«Sarı.» dedi. «bakışın bakış değil sarı!»

Nasıl etse de taa karşılardaki kızını çağırsa... Köpek ağır ağır yaklaşıyordu.

«Ost!» diye bağırıldı «Pis cenabet!»

On metre öteye isteksizce giden köpek durdu, ırd avakları üzerine çöktü, mavi ışıltılı gözleriyle bekledi.

Birden gene öncekilerden daha güçlü bir sancı. Gülizar çıplak dizleri üzerinde inleyerek çöktü, toprağa avuçlarıyla kapandı. Boynundaki kalın damar mavi mavi kabarmıştı. Artık sancı sancıyı kovuyor, her sancı bir öncekinden daha güçlü geliyordu. Birden ılık bir kan. Gülizar'ın yüzü korkunçlaştı, gözlerinden dünya silindi...

«.....»

Elci, «Ulo Ferho» dedi. «Get bak hele avrada. Ölür mölür de...»

«.....»

Ferho kazmasını attı, yürüdü. Şimdi varıp bir tekme, bir tekme daha... Avrat elinde oyuncak mı olmuştu yani?

Hendeğin başında durdu: Gülizar yanüstü devrilmmişti. Kanlı paçavraların arasında mosmor bir çocuk kımıldıyor, çocuğun bir kıyıya atılmış eşini ise iri bir köpek çekiştirip duruyordu.

Hendeğe atladı. Köpek kanlı ağzını yalıyor kaçtı.

Ferho, yumuk gözleriyle kımıldayan çocuğunun yüzüne inip kalkan yeşil kanatlı sinekleri kovdu, bezleri açtı: Çocuğu oğlandı;

Bir oğlaan!

«.....»

«Oğlum!» diye bağırıldı. Çıldıracaktı. Dört kızın üstüne bir oğlandı ha!

Erkeğini yanbaşında duyan kadınsa gözlerini açmış, doğrulmaya çalışıyordu.

Ferho, «Eferim.» dedi «Eferim ula avrat!»

Kucağında oğlu, hendeğten fırladı. Yer yer çatlamış kırmızı topraklarda koşmağa başladı...

HALKIMIZ MAOCULARI İYİ TANIMALIDIR

Bugün ülkemizde faşist dikta tehlikesi vardır. Bu nedenle halkımız düşmanlarını iyi tanımak zorundadır. Çünkü halkımız sıkıyönetimler değil demokrasi istiyor. Demokratik hak ve özgürlüklerinin genişletilmesini ve daha ileri bir demokrasi istiyor. Halkımızın düşmanları ise demokrasiye, özgürlüklerimize karşıdır. Bu nedenle demokrasi için savaşılan güçlere karşıdır.

Bugün demokrasi için savaşım verenler işçilerdir, emekçilerdir, köylülerdir, öğretmenlerdir, kadınlardır, gençlerdir. Bu güçlere saldıranlar ise demokrasi düşmanlarıdır. Bunlar emperyalistler, onlarla işbirliği yapan büyük sermayedarlar, yani parabalaları, onların maşası faşistler ve maocularıdır.

Sıkıyönetim ilanından sonra faşist saldırılar tümüyle durmadı. Bu saldırılarda maocu-faşist işbirliği güçlendi. Hatta giderek maocular faşistlerin yerlerini almaya başladılar.

Dün maocular kendilerini ilerici olarak satabiliyorlardı. Bugün artık maskeleri iyice düştü. Halkımızın düşmanları safında yerlerini aldılar.

Maocuları biz kadınlar, ilerici kadın hareketi yakından tanırız. Çünkü ilerici kadınların tek örgütlü gücü olan İKD'ye bugüne kadar bir çok saldırıda bulundular. Yöneticilerini, üyelerini dövdüler. Kadınlarımızın yürüyüşlerine saldırdılar. Gazetemizin satışını engellediler. Satanları izlediler, dövdüler.

1 Mayıs'larda faşistlerle birlikte halkımıza, işçi sınıfımıza saldırdılar. 36 işçi, emekçi, ilericiyi canice öldürdüler.

İşçi sınıfımızın birliğini bölmek, parçalamak için türlü oyunlar tezgâhladılar. Başta Maden-İş olmak üzere, sınıf sendikacılığı ilkesini başarıyla yürüten sendikaları zayıflatma, bölme provokasyonlarına giriştiler. Son Demir-Döküm olayları bunun en iyi örneğidir. Maocuların desteğinde işçiler, zorla Maden-İş'ten istifaya zorlanarak, sarı Devrimci Maden-İş'in kucağına itildiler.

Maocular işçi sınıfının yolunda yürüten ilerici gençlere ve örgütlerine saldırdılar, birçok İGD üyesini öldürdüler.

Meshep ve din ayrılıklarını körüklediler, kitle kırımalarında faşist komandolarla birlikte yüzlerce yurttaşımızı öldürdüler.

Silahlanmaya hız verilerek, NATO'ya daha çok sahip çıkmamızı istediler. Amerikan üstlerinin açılmasını, Sovyetler Birliği'ne ve diğer sosyalist ülkelere karşı daha da çok üs açılmasını isteyerek, savaş kışkırtıcılığı yaptılar. Sovyetler Birliği ile imzalanan dostluk-işbirliği anlaşmalarına karşı çıktılar. Bu anlaşmaların hem ülkemizde, hem dünyada barışı kuvvetlendirici, güvenliği sağlayıcı, silahsızlanmayı güçlendirici etkisini bulandırmaya çalıştılar. Yine bu anlaşmaların emperyalizme ve faşizme karşı verilen barış, demokrasi, bağımsızlık savaşımı için yaratacağı olanakları gözden düşürmeye çalıştılar.

«BİRLEŞECEĞİMİZ GÜÇLERDEN BİRİ ..... EMPERYALİZMDİR»

Ülkemizdeki bu gerici - faşist uzantının kaynakları elbette ki maocu Çin yöneticilerinin gerici, emperyalizmden yana politikasına dayanmaktadır. Bu politika da yeni değildir. Çin'de yayınlanan bir gazetede «Birleşeceğimiz güçlerden biri ..... emperyalizmdir» (*) diye yazıldığı gibi safları çok önceden belirlenmiş, ABD ile kurulan asker-politik işbirliği ile de resmleşmiştir. Bu işbirliği dünyadaki gerilimi artırma, silahlanmaya hız verme, faşist gerici rejimleri destekleme, halkların kurtuluş savaşımını boğma ve sosyalist ülkelere karşı saldırganlık temeli üzerine kurulmuştur. Bunun örnekleri çoktur. Maocu Çin yöneticileri Şili halkına karşı faşist Pinochet cuntasına yardım etmişlerdir. Nikaragua'da halka kan kusturan Somoza diktatörlüğünü, Güney Afrika ırkçı rejimini, İran'daki şah rejimini desteklemişlerdir. En sonra da Kamboçya halkının alaşağı ettiği, işbirliği yaptıkları gerici Pol Pot yönetiminin geri gelmesi için çağrılar çıkarmış-

lardır. Sosyalizm yoluna giren Angola, Afganistan, Etyopya ve Demokratik Yemen Cumhuriyetine saldırmışlardır.

Diğer yandan NATO ülkelerinden silah satın alıp, bunları Uzak Doğu'daki halklara karşı kullanıp bu bölgede hegemonya kurmak istemektedirler.

Sovyetler Birliğine, Varşova Paktı ülkelerine kara çalmada emperyalist ülkelere taş çıkartmakta, kısaca anti Sovyetizm, anti komünizm yapmak tadırlar.

«HER KUŞAĞIN YAŞAMINDA BİR HARP OLMALIDIR»

Sadece bu belgi Çin yöneticilerinin barış düşmanı yüzlerini açığa vurmaya yetiyor. Zararları yalnızca başka halklara değil, en başta kendi halklarına yöneliyor. Devamlı savaş hazırlığı içinde tutulan Çin Halkına da şöyle söylüyorlar: «Çin savaşa, yakıp yıkmak, yok etmek için hazırlanmalıdır. Savaşta yakılıp yıkılmalı, insanlar öldürülmelidir.» Onlara göre savaş insanları sömürüden kurtarır. Bugün bir dünya savaşında milyonlarca insan öleceğine göre, sömürücüler de yok olacaktır. Geriye kalan bir avuç talihli de «özgür» yaşayacak. Tabii onların himayelerinde. Bunun için maocular nötron bombasına alkış tutmuşlardır. Bunun için barışa karşıdır.

Bu gerçekler maoculuğun artık sadece milliyetçi-oportünist bir akım olmadığını, açıkça karşı-devrimci saflarda yer aldığını göstermektedir. Bunun için de maoculuğa karşı savaş, barış, demokrasi, bağımsızlık, toplumsal ilerleme ve sosyalizm için emperyalizme ve faşizme karşı verilen savaştan ayrılamaz.

(*) Barış ve Sosyalizm Sorunları, Kasım 1978/11 (14), sayfa 59.

KONUK YAYINLARI

1979 Takvimi

52 sayfa (25X35cm) Haftalık Duvar Takvimi.

Türkiye ve Dünya devrimci hareketinin günlemleri.

Orhan TAYLAN'ın 52 ayrı deseniyle.

Her hafta için bir bazyazı ve Kürtçe özet.

4 renk ofset baskı - 1 hamur kağıt
Fiatı 100 lira.

Manfred Buhr · Alfred Kosing

**FELSEFE
SÖZLÜĞÜ**

BÜYÜK BOY 100 LİRA

KONUK
YAYINLARI

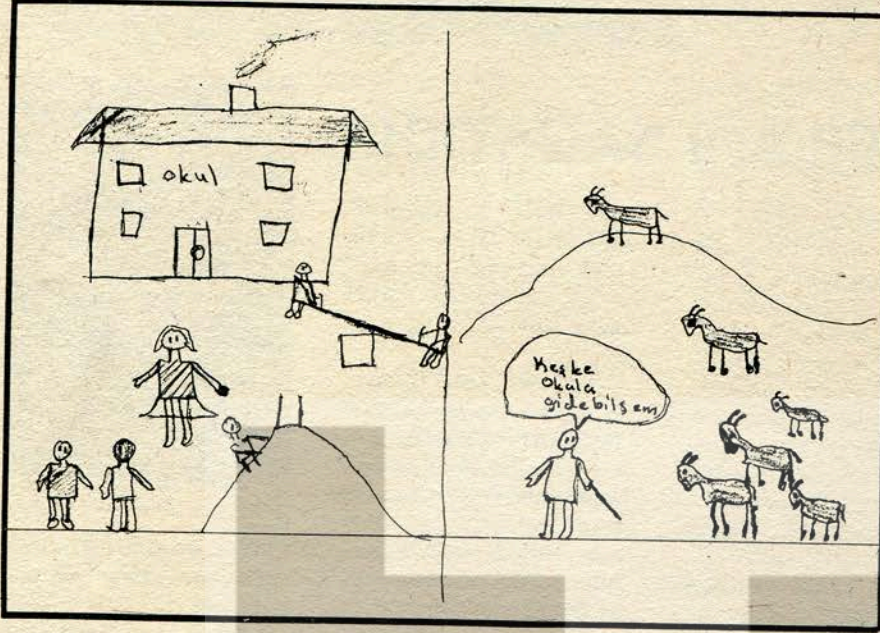
TEMEL DAĞITIM
HİMAYE İTİFAL SOK.
ORHANBEY İŞHANI
NO 6 KAT 1 DA 1
ÇAĞALOĞLU İST.

POSTA KUTUSU: 749
İSTANBUL

yaşasın çocuklar

Çocuklarımız ne düşünüyor?

HEP BERABER
DÜNYALARDA BİR TANEYİZ
BİZ HER ZAMAN BİR MELEĞİZ
ÇOCUKTUR BİZİM ADIMIZ
ÖZGÜRLÜKTÜR AMACIMIZ
KÜÇÜCÜKTÜK BÜYÜDÜK

GÜCÜMÜZLE HEP ÖVÜNDÜK
BARIŞA KOŞUYORUZ BİBER
BİBER
GELİN ÇOCUKLAR HEP BERABER
ECE SONTAŞ
(5. Sınıf)

kardeş olalım

1979 Uluslararası Çocuk Yılı için düşündüklerimiz şunlar :

Tabii ki bizim de bir dünya çocuğu olarak çocuk yılı için düşündüklerimiz hep güzel şeylerdir. İsterim ki bütün dünya çocukları kardeş olsunlar, eşit olsunlar. Bunun önemi tüm dünya çocuklarına bir yıl verilmiş olmasıdır. Ve bütün dünya çocukları birbirine kin ve düşmanlık duygusu duymasınlar. Örneğin : Bir İtalyan çocuğu, bir Türk çocuğuna kin duyar. Bu olmasın işte. Bunun da bir nedeni var elbet.. Anne ve babalar başka bir memleketten olan çocuğu kendi çocuğuna düşman olarak gösteriyorlar.

Ve evet istediğimiz tüm çocukların kardeş olmaları, okulda güzel araç ve gereçlerle güzel öğretim, evde temiz ve düzenli bir yaşam, oyun oynarken de yararlı araç ve gereçlerimiz ile oynamak.

Deniz KARATAŞ
4/A 527

Nazım Hikmet

az gittik uz gittik

Ninemın dizine koyardım başımı. Damarları çıkık, kurumuş sarı bir kestane yaprağına benzeyen eli başımın üstünde dolaşırdı... Çocukların gözüne uykuyu, yıldızlı bir gece gibi dolduran masalları söylemesini bilirdi ninem.

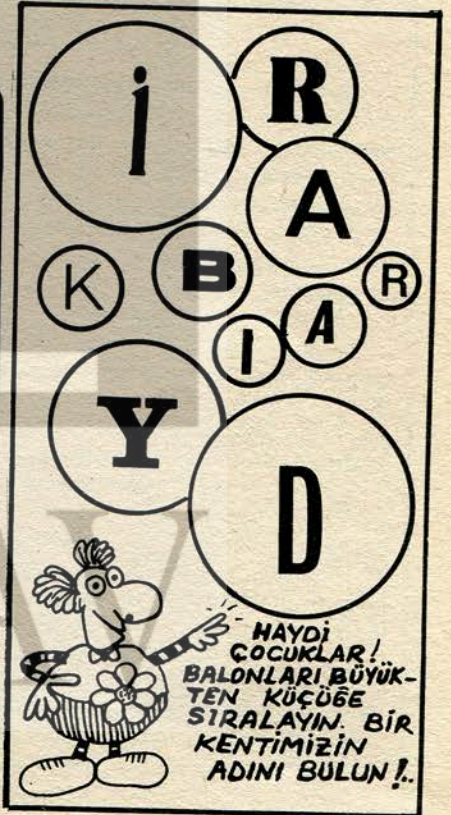
Masallar birbirine benzerdi. Her masalın bir yeri vardı ki, ninem oraya gelince, gözümünden yanaklarıma uyku karanlık bir su gibi aksa da, başımı kaldırır, yüzümü buruşturarak onun yüzüne bakardım. Nasıl bakmayayım: «Yolcular yola çıkar, Keloğlan demir kunduralarını giyer, dağlara düşer, hakanın küçük oğlu çeşme başındaki ağaçta ağlayan sevgilisini aramaya koyulur, ama hepsi, az giderler, uz giderler, dere tepe düz giderler, bir dönüp arkalarına bakarlar ki, bir arpa boyu yol gitmişler...»

Az gidip, uz gidip, dere tepe düz gidip, arkaya dönülüp bakılınca bir arpa boyu yol gidildiğini görmek yok mu, işte bu benim küçücük kafamın almadığı nesneydi.

Ninem çoktan öldü. Ben kocadım gitti... Ama yine şu «az gitmek, uz gitmek»i kavrayamadım bir türlü. Bu ortaçağ kafasının masallara dek soktuğu gidişi, benim yirminci yüzyıl kafam nasıl kavrasın?

Ben daha dede olmadım, daha to runum yok... Sekiz yaşında tosun gibi bir oğlum var. Ninesi ona masal söylerken, tam «az gittik» yerine gelince, sözü ben alıyorum, sesime inanışın sesini katarak şöyle diyorum:

«Çok gittiler, dere tepe yok ettiler, bir de dönüp baktılar ki, görürmüyor kalkılan yer!»

UMUDUN DALINDA SEVGİ
SEVGİNİN DALINDA UMUT
YEŞERSİN DİYE
TURKU SOYLEDİ JARA
T. SONMEZ

«SANATÇININ SİLAHI SANATIDIR»

«Köylü çocuğuydum. Babamın toprakta çalışırken söylediği şarkıların doğum ve ölüm gibi olaylarda çağırıldığı türkü ve ağıtlarla büyüdüm.» diyor Şili'li halk ozanı Viktor Jara. «Ülkemin, halkımın sorunlarını türkülerinde tanıdım. Ve Şili halkının eşitsizliğe karşı savaşımına kendi müzik ve türküsüyle, yani ondan gelen seslerle katkıda bulundum. Gitarımı ve gücümü bakır madenci-

leri, fabrika işçileri ve sömürülen köylüler için kullandım. 1970 de Allen-de ve Halk Birliği hükümetinin iktidarı için sanatımla katkıda bulundum. Ezgiye, baskıya, emperyalist güçlere karşı silahım olan gitarımla halktan aldığım türkülerini ve şarkılarını söyledim» diyor direnişin simgesi Viktor Jara.

1973'te faşist Pinochet darbesiyle diğer 5 bin ilericisi demokratla birlikte halk sanatçısı V. Jara da

açık hava hapishanesi, stadyuma atıldı. Ama Jara gitarıyla 5 bin kişiyi yüreklendiren şarkılarını söylemeyi sürdürdü.

Faşistler önce gitarını aldılar, sonra sanatçı Jara'nın parmaklarını parçaladılar, sonra 2 gün süren elektrik işkencesi yaptılar, sonra da makinelili tüfekle öldürdüler. Ama Jara yaşıyor. Sesleriyle, müziğiyle, son 4 günde bestelediği şarkılarıyla, direnişiyle aramızda.

VİKTOR JARA

Çünkü sanatçı doğru bildiğini söyledikçe eserleriyle yaşar.

Sanatçının silahı sanattır.

sanat-sanat-sanat-sanat-sanat-sanat-sanat-sa

«KILIĞI DÜZGÜN OLANIN SÖZÜ GÜÇLÜ OLUR»

Bu atasözünün doğru olup olmadığını tartışmak isteyen çok kişi çıkabilir. Ama bizim bildiğimiz, hepimizin sevdiğimiz ya da saydığımız kişilerin yanına varırken söyle bir kılığımıza çeki düzen verdiğimizdir. Bunu neden yaparız? Kimliğimiz değişecek değil. Söyleyeceğimiz değişecek değil. Ama bunun altında kişiliğimizi ve sözümüzü begendirmek, daha etkili, daha güçlü kılmak dileği vardır.

Yaşamımızda sanat denen şeyin yerini, bu atasözü ile anlamak ve anlatmak yerinde olur. Genel olarak insanoglunun kendisi ile çevresi arasında ilişki kurmak üzere yaptığı şeylerin iyi yapılmışına sanat diyoruz. Örneğin, birini çağırmak için seslendiğimizde sanat olmuyor. Ama, bunu iyi yaparsak, yani uyumlu seslerle ve anlamlı sözlerle, hünerlice söylersek; şarkı, türkü ya da genel tanımı ile sanat deniyor. Bir sevgiliye özlemimizi ya da bir haksızlığa direnişimizi daha etkili, daha unutulmaz, insanların içine daha bir işleyecek gibi söylebiliyorsak buna şiir diyoruz, sanat diyoruz.

Çevresiyle kurduğu ilişkilerde insanoglunun daha güzel, daha anlamlı, daha etkin tavır takınmak adına binlerce yıldır yaratageldiği sanat, bugün de bizler için büyük önem taşıyor. Sevinçlerimizi, acılarımızı, heyecanlarımızı artık daha çok insana du-

yurmak istiyoruz. Hepimizin ortak duygularını daha etkili ve daha güçlü biçimde duyurmak istiyoruz. Bunun için de hepimiz sanatla ilgilenmeli, yetenekli arkadaşlarımızı, hepimizi birden daha güçlü kılacak sanat çalışmalarında kendilerini iyi yetiştirmeleri için gayrete getirmeliyiz.

Sanat artık aydınların imtiyazından çıkmıştır. Halkımız da kendi ürünlerini veriyor. Kendi sanatçılarını yetiştiriyor. Ama bunu hızlandırmamız, onlara sahip çıkmamız gerekiyor. Sanatı da halkımız için bir ihtiyaç haline getirmemiz gerekiyor.

«.....
bir türkü söylerim

— bütün türkülerden umutlu.

Türkümde sevincli, kederi, zaferi insanlarının
ve avucumda, kadımın eline dokunamayan eli.»

N. H. K. K. K.

(Hapilerde geçen 13 sene arkamda, şiiri)

REKLAMLARLA BEYİN YIKAMAK!

Şöyle bir düşünün, çocuğunuz televizyon programları arasında en çok hangisini ilgiyle izliyor. Reklamları değil mi? Bu da çok doğal. Çünkü çocuklar dikkatlerini ancak birkaç dakika için bir noktada toplayabilirler. Eh, bir reklam da en fazla 1 dakikadır. Ondan sonra başka bir konuya geçer. Üstelik çok renklidirler de. Müziği vardır. Belli sloganları vardır. Yani akılda tutulması için her bir şey vardır.

Bunun yanında çocuk zekâsı her şeyi çok kolay kapar ve süzmeden de uygular niteliktedir. Tamam, işte parababalaları için bulunmaz fırsat! Gelsin çiklet reklamları, banka reklamları. «Bir şeyi kırk defa söylersen olurmuş» derler. Kırka gerek yok, beşincisinde «İllâ da Tipitip» diye tutturur çocuk. «İllâ da bebe şampuan». Bu pahalılıkta sabun alamazken, şampuanı nasıl alır ana baba? Bilmem ne bankasına hesap açtırap da o rengârenk kumbaralardan nasıl verir çocuğunun eline? Veremez tabii. Bu durum ruhsal yönden etkiler çocukları. Anayı, babayı üzer, çocuğumuzun istediğini yapamıyoruz diye.

Bugünlerde TV'de reklamlar bitip de haberler başlayınca kadar, dımbır dımbır müzik eşliğinde bir yazı çıkıyor karşımıza. «Toplumun en değerli varlığı çocuktur». Evet sayın baylar, elbette öyledir. Ama sizin tüketim ve sömürü toplulumuzda değil. Çocuk gerçek değerini sömürsüz toplumlarda bulur. VE BİZLER BUNU BİLEN ANALARIZ!

PAZAR GÜNLERİ TV SEYREDİYOR MUSUNUZ?

Çalışanlarımız bilir; pazar günleri en önemli gündür. Tüm haftanın özenlen gününü, Kafa dinlenir, yeni haftaya hazırlık yapılır pazarları. Bugünler saat 11.00'de televizyon açılır, gecenin en az 23.00'üne kadar yayın yapar. Yak-

laşık 12 saat. Bu 12 saatte ne verilir? 11.00'deki «Tatil Sineması»ndan sonra yaklaşık 6 saat süren Tele-Pazar diye bir program başlar. Şarkıcı, türkücü, saçma sapan yarışmalar, maç derken dolar 6 saat. Belki işe yarar birşey çıkar u-

muduyla yapışıp kalmışız koltuğa. Bir de bakarız sonuçta şarkı, türkü repertuarımız genişlemiş, meşhurların özel hayatı konusunda bilgimiz korkunç artmış. Ama işe yarar hiç bir şey yok.

Oysa o kadar saat mil-

yonlarca izleyiciye neler verilebilir. Hani televizyonun amacı hem eğitmek, hem eğlendirmekti?

Yetkililer size sesleniyoruz; yeteri kadar eğlendik, biraz eğitilmek, gerçekleri görmek istiyoruz.

ÇOCUKLARIMIZI AŞILATMAK GEREKLİ MİDİR?

Bulaşıcı hastalıkları önlemek için en iyi yol zamanında aşılardır. Aşı iğne ile deri altına veya ağızdan verilerek hastalıklara karşı bağışıklık sağlar. Aşılardan kişiler, hastalıkla temas etseler bile hastalanmazlar. Bulaşıcı hastalıkların birçoğu hastalıklardan sonra sakatlık bırakabileceği için önceden aşılardan çok önemlidir. Özellikle küçük çocukları verem, çocuk felci, kızamık, çiçek ve diğer hastalıklardan korumak için aşılardaki aşı takvimini uygulamak gereklidir.

ÇOCUKLARIMIZI NE ZAMAN AŞILAMALİYİZ?

1. Yeni doğan bebeğe yaşamının ilk 2. ve ya 3. gününde VEREM'e karşı aşı yapılır.
2. ÇOCUK FELCİ AŞISI : «3 veya 4 aylık iken başlanır. 15 gün ara ile 3 kez tekrarlanır.
3. DİFTERİ, BOĞMACA ve TETANOS AŞI-

LARI birlikte yapılır. 3 veya 4 ayda başlanır. Birer ay ara ile 3 kez tekrarlanır. 1 yıl ve 4. yılda bu aşılardan tekrarları yapılır.

4. ÇİÇEK AŞISI 9 aylık bebeklere yapılır.
5. KIZAMIK AŞISI 1 yaşında iken bir kez yapılır.

Bütün bunların dışında kolera, tifo ve diğer bulaşıcı hastalıklar için belirli zamanlarda uygulanan aşılardan vardır.

Bu aşılardan tümü Ana ve Çocuk Sağlığı Merkezlerinde yukarıdaki takvimlere uygun olarak çocuklara verilmektedir. Eğer gecikme var ise çocuklarınızı da göstererek hekimlerle görüşmek gereklidir.

Vakit kaybetmeksizin bu merkezlere başvurup çocuklarımızı aşılatmak ve aşıların tekrarlarını yaptırmak analık görevimizdir.

KIZAMIK HASTALIĞININ TEDAVİSİ VAR MIDIR?

Kızamık genellikle çocuklarda kış aylarında görülen bulaşıcı bir hastalıktır. Kızamık hastalığının koruyucu aşısı vardır, fakat ülkemizde uygulanmamaktadır. Bir çocuk kızamık belirtileri gösterdikten sonra hastalığı engellemek mümkün değildir. Ancak çocuğun daha çabuk iyileşmesi ve yan etkileri olmaması için alınacak önlemler şöyledir:

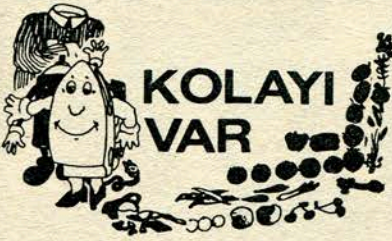
1. Çocuğa kesin yatak istirahati uygulanmalı ve üşütmesi engellenmelidir.
2. Bol portakal greyfurt gibi meyve suları ve hoşaf gibi sıvılar içirilmelidir.
3. Vitamin ilaçları dışında etkin bir tedavisi yoktur.

MENENJİT NEDİR?

Menenjit beyni saran zarların iltihabıdır. Hem çocuklarda hem de erişkinlerde görülebilir. Şiddetli baş ağrısı, bulantı, kusma, ateş ve dalgınlıkla birlikte olur. Bu belirtileri gösteren hastayı vakit kaybetmeksizin hastaneye götürmek gerek-

lidir, çünkü hastanelerde yüksek dozlarda verilen antibiyotiklerle tam iyileşme sağlanabilir. Oysa, tedavide gecikilirse geri zekalılık, şaşılık, konuşma ve yürüme bozuklukları gibi çok önemli bozukluklar kalabilir.

ÇAMAŞIRLARINIZIN YUMUŞAK OLMASI İÇİN

Çamaşırlarınızı yıkadığınız durulama suyuna bir avuç tuz atın.

SABUN PARÇALARINI DEĞERLENDİRİN

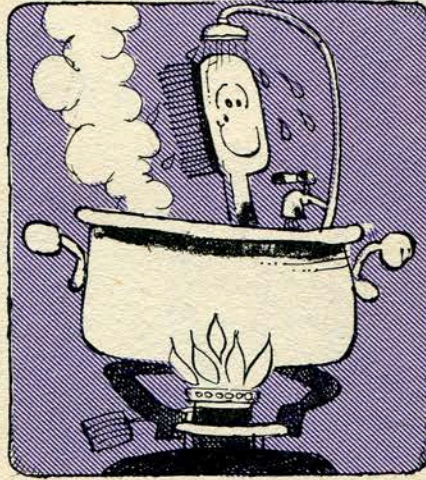
Kullanılmayacak kadar küçülmüş sabun parçalarını toplayıp eski bir sahana koyun. Üstüne iki, üç damla su ilâve edin. Hafif ateşte karıştırarak eritin. Sonra bir kaba boşaltın ve donmasını bekleyin.

BULAŞIK BEZİNİZİ KENDİNİZ YAPIN

Eski naylon çorapları kare şeklinde keserek üstüste dikin. Çok kullanışlı bir bulaşık bezi elde edeceksiniz.

CAMLARINIZIN BUĞULANMASINI ÖNLEMELİK İÇİN

Bir bezi az gliserine batırarak camı silin. Gliserin camların buğulanmasını ve suyun süzülerek akmasını önler.

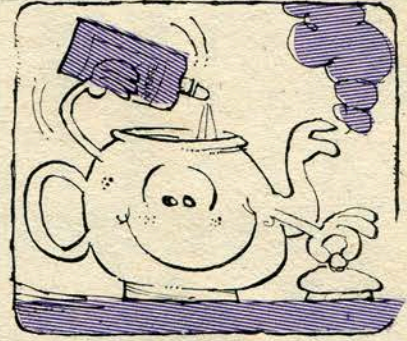

DIŞ FIRÇALARINIZI TEMİZLEMELİK İÇİN

Diş fırçalarının dibinde zamanla diş macunu kalıntıları birikir. Bunu temizlemek için fırçanızı bir süre sıcak tuzlu suyun içinde bırakın.

CAMLARINIZ BUZ TUTARSA

Böyle camları temizlemek için, camı sildiğiniz bezi arasına tuza batırın. Tuz, buzu çözer ve camı parlatır.

ÇAYDANLIKLARINIZI TEMİZLERKEN

Su kaynatmaktan dolayı dibine tortu çöken çaydanlıklarınızı temizlemek için içine biraz sirke koyarak 2 gün bekletin.

ELLERİNİZİN BALIK KOKMAMASI İÇİN

Balık temizlemeye başlamadan önce ellerinize limon sürün.

PAS LEKESİNİ ÇIKARTMAK İÇİN

Tuza batırılmış bir dilim limonla paslı yeri ovun ve kurumaya bırakın. Yıkadığınız zaman pas lekесinin tamamen çıktığını göreceksiniz.

YUMURTALI BULAŞIKLARI KOLAY TEMİZLEMELİK İÇİN

Önce soğuk suyla duruladıktan sonra sıcak suyla yıkayın.

tığla siz de güzel bir masa örtüsü yapabilirsiniz

Gerekli malzeme: İstedığınız üç ayrı renk yumak, 2,5 numara tığ.

Yapılacak ilk iş, 6 zincir çekip, bir ilmekle zincirleri halka şeklinde kapatmaktır. Bundan sonra 1 ilmek alınır. Tığ halka üzerine dolanarak 3 defada çekilir. Bir direk yapılır. Aynı şekilde 11 tane daha direk yapılarak ikinci sıra tamamlanır.

Üçüncü sıraya başlarken 6 zincir çekilir. Bir ilmek alınır. Tığ, tamamlanmış olduğumuz halkanın ikinci direğinin yanına batırılır. İlmek üç defada çekilir. Tekrar üç zincir çekilerek bir ilmek daha alınır. Tığ tamamlanmış olduğumuz ikinci halkadaki dördüncü direğin yanına batırılır. İlmek yine üç defada çekilir. Aynı işlem ikişer direk arayla devam ettirilerek 6 tane kafes oluşturulur. Üçüncü sıra da tamamlanmış olur.

Dördüncü sırada önce bir ilmek alınır. Alt sıraya dolayıp bir defada ce-

kirir. İkinci ilmek iki defada, üçüncü ilmek üç defada dördüncüsü yine üç defada, beşincisi iki defada, altıncısı ise bir defada çekilip bir yaprak tamamlanır. Böylece beş tane daha yaprak yapıp dördüncü sıra bitirilir.

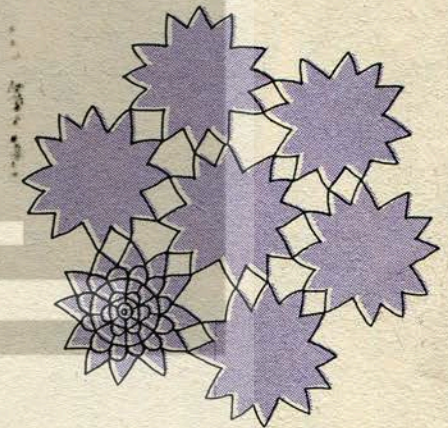
Beşinci sırada renk değişir. Sekiz zincir çekilip, tığ yaprağın tepesine batırılır. Bir zincirle sabitleştirilir. Bundan sonra beş zincir çekilip bir ilmek alınarak, tığ yaprağın bittiği noktaya batırılır. Alınan ilmek üç defada çekilir. Yine aynı şekilde devam edilerek sıra tamamlanır.

Altıncı sırada dördüncü sıradaki tarife göre oniki yaprak yapılır.

Yedinci sırada yine renk değiştirilir. Bir yaprağın tepesinden başlanarak 12 zincir çekilir, diğer yaprağın tepesine batırılır, tekrar 12 zincir çekilerek devam edilir. Bu sıranın bitiminde motif tamamlanmıştır.

Motifler birleştirildikten sonra, ör-

tünün etrafına bir sıra sık iğne gidilir.

Motifler resimde görüldüğü gibi birleştirilir.

Kadınların Sesi Dergisi — Sahibi: Berla Onger — Sorumlu Yazışmaları Müdürü: Berrin Uyar — Adres: Babıallı Cad. Tasvire Hanı, Kat: 2 No: 26 Çağaloğlu - İstanbul — Fiyatı: 5 TL. — Abone Fiyatları: Yurtiçi: 1 yıllık 55 TL., 6 aylık 30 TL., Yurtdışı: 15 DM — Film: Gözlem Baskı - Karaca Ofset — Türkiye Dağıtım: Temel Dağıtım — Posta çekli hesap No: 110906 — Son baskı tarihi: 5-2-1979

**İLERİCİ GENÇLİK HAREKETİNİN
TEK TEMSİLCİSİ
İGD 4 YAŞINDA**